

COMMISSIE VOOR HET VRIJ AANVULLEND PENSIOEN VOOR ZELFSTANDIGEN

ADVIES N° 8 VAN 14 NOVEMBER 2008

Ontwerp van Circulaire WAPZ – nr. 2 betreffende de vaststelling van het actuele financieringsniveau van de verworven reserves en van de waarborg, zoals bedoeld in artikel 48, §1, 4° van de WAPZ

1. Inleiding

Artikel 48 van Titel II, Hoofdstuk 1, Afdeling 4 van de programmawet (I) van 24 december 2002 (WAPZ) omschrijft de minimale inhoud van de jaarlijkse pensioenfiche. Artikel 190 van de wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening heeft een nieuw op de pensioenfiche te vermelden gegeven ingevoerd nl. *“het actuele financieringsniveau van de verworven reserves en van de waarborg bedoeld in artikel 47, tweede lid”*. De invoering van deze bepaling is het rechtstreekse gevolg van de omzetting van de Europese IORP-Richtlijn 2003/41/EG die in artikel 11 voorziet dat *“deelnemers jaarlijks beknopte informatie ontvangen over de situatie van de instelling en over het actuele financieringsniveau van hun totale individuele aanspraken”*.

De CBFA heeft een ontwerp van circulaire voorbereid die tot doel heeft om de voormelde communicatieverplichting inzake het “financieringsniveau” toe te lichten. Deze ontwerp-circulaire wordt voor advies voorgelegd aan de Commissie voor het Vrij Aanvullend Pensioen voor Zelfstandigen (CAPZ).

Na analyse en bespreking van de diverse bepalingen brengt de Commissie volgend advies over deze ontwerp-circulaire uit.

2. Algemene bemerkingen

De Commissie is principieel voorstander van een zo groot mogelijke transparantie t.o.v. de aangeslotene i.v.m. zijn opgebouwde rechten. Desalniettemin merkt zij op dat het verplicht meedelen van het actueel financieringsniveau op de pensioenfiche vele vragen in hoofde van de aangeslotene dreigt op te roepen. Het meedelen op de pensioenfiche van het financieringsniveau, riskeert bij de aangeslotene immers de indruk te doen ontstaan dat zijn pensioenrechten niet steeds gefinancierd moeten zijn. Op die wijze dreigt deze informatie dan ook eerder verwarring dan verduidelijking in hoofde van de aangeslotene te creëren.

Andere leden van de Commissie vragen zich af welke de meerwaarde van zo een informatie is voor een zelfstandige die terzake geen deskundige is, en in heel wat gevallen dus niet zal begrijpen wat de precieze inhoud van de meegedeelde informatie is.

Hierbij moet dan nog eens rekening gehouden worden met de vaststelling dat het begrip 'financieringsniveau' een andere inhoud heeft naargelang het type van verbintenis (met of zonder rendementsgarantie), en naargelang de berekeningswijze die door de pensioeninstelling gekozen wordt ('globale benadering' of 'alternatieve berekeningswijze').

De Commissie stelt evenwel vast dat betreffende informatieverplichting door de Europese IORP-Richtlijn opgelegd wordt waardoor het onmogelijk is om dergelijke informatieverplichting alsnog te schrappen in de Belgische wetgeving.

Sommige leden van de Commissie betreuren evenwel dat betreffende informatie verplicht op de pensioenfiche meegedeeld moet worden i.p.v. van bijvoorbeeld in het jaarlijks beheersverslag. De Europese Richtlijn specificeert immers niet op welke wijze (via pensioenfiche, jaarlijks beheersverslag,...) deze communicatie dient te gebeuren.

Sommige leden van de Commissie betreuren ook dat artikel 48, §1, 1° WAPZ en artikel 48, §1, 4° WAPZ gedeeltelijk overlappende informatie opleggen.

3. Technische opmerking

De ontwerp-circulaire spreekt over de "activa van de IBP". De Commissie is van mening dat het hier enkel over de "activa van de IBP" mag gaan die de pensioenrechten dekken, omdat het financieringsniveau enkel het pensioenluik van een VAPZ-overeenkomst betreft. In heel wat gevallen zal de IBP immers ook andere activiteiten hebben, waaruit ook verplichtingen voortvloeien die los staan van de pensioenovereenkomst, en waartegenover ook activa moeten staan. Dit zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn bij een solidariteitsstelsel dat in de schoot van een IBP beheerd wordt. Een IBP kan ook andere verplichtingen of schulden hebben, die moeten gedekt worden door de nodige activa.

4. Advies

Rekening houdende met de hierboven geschetste context kan de Commissie akkoord gaan met de inhoudelijke verduidelijkingen omtrent de berekening van het financieringsniveau zoals beschreven in het ontwerp van CBFA-circulaire mits er rekening gehouden wordt met volgende opmerkingen :

- De Commissie kan zich vinden in de berekeningswijze die in de ontwerp-circulaire voorzien is voor enerzijds verzekeringsondernemingen en anderzijds IBP's. Voor verzekeringsondernemingen wordt het financieringsniveau berekend door de reserves op de individuele overeenkomsten te vergelijken met $\max(\text{verworven reserves, minimumwaarborg art. 47, 2}^{\text{e}} \text{ lid WAPZ})$. Voor IBP's daarentegen wordt het financieringsniveau bekomen door de activa van de IBP te vergelijken met $\max(\text{verworven reserves, minimumwaarborg art. 47, 2}^{\text{e}} \text{ lid WAPZ})$.

De Commissie merkt op dat

- voor pensioenovereenkomsten met een tariefgarantie van de pensioeninstelling (tak 21-verzekering of IBP met resultaatsverbintenis) de prudentiële reglementering een dusdanige provisionering voorziet die maakt dat het aldus berekende financieringsniveau in de regel steeds minstens 100% bedraagt.
 - Voor pensioenovereenkomsten zonder tariefgarantie van de pensioeninstelling (tak 23-verzekering of IBP met middelenverbintenis) wordt het rendement van de pensioenovereenkomst bepaald door de evolutie van de onderliggende activa. Afhankelijk van deze evolutie zal het financieringsniveau in de praktijk dus minder dan 100% kunnen bedragen.
- De Commissie vestigt de aandacht erop dat het mogelijk is om een begeleidende commentaar op de pensioenfiche toe te voegen die de context en impact van de graad van financiering duidelijk toelicht.

Met het oog op een zo groot mogelijke transparantie wijst de Commissie erop dat het mogelijk is om op de pensioenfiche een duidelijke en heldere beschrijving/invulling te geven van elk van de verschillende berekeningselementen (verworven reserve, minimumwaarborg,...) die gebruikt worden om het financieringsniveau te berekenen. Hierbij kan eventueel verwezen worden naar een verklarende uitleg op de website van de pensioeninstelling.

Bovenstaande informatie moet de aangeslotene toelaten om een duidelijk en helder inzicht te krijgen omtrent de financiering van zijn opgebouwde pensioenrechten.

De Voorzitter,
Luc Vereycken